

ÚVOD	6
1. VYUŽÍVANIE SOCIOLOGICKÝCH A PSYCHOLOGICKÝCH POZNATKOV V ŠKOLÁCH RIADENIA	8
1.1. Škola vedeckého riadenia	8
1.2. Škola medziľudských vzťahov	9
1.3. Škola správneho riadenia, resp. riadenia správy	10
1.4. Škola byrokratickej organizácie riadenia (racionálnej byrokra- cie)	10
1.5. Americká škola managementu	11
1.6. Batizmus	11
2. SOCIÁLNY SYSTÉM PODNIKU	13
2.1. Prvky sociálneho systému	14
2.1.1. Pozícia - rola vedúceho pracovníka	15
2.1.2. Pozícia - rola majstra	17
2.1.3. Pozícia - rola špecialistu	18
2.1.4. Pozícia - rola robotníka, úradníka	20
2.2. Malé pracovné skupiny	22
2.2.1. Malé skupiny všeobecne	22
2.2.2. Členenie malých skupín	22
2.2.3. Charakteristika malej pracovnej skupiny	24
2.2.4. Vlastnosti malých pracovných skupín	25
2.2.5. Komunikácia v malých pracovných skupinách	27
2.2.6. Štruktúra malých pracovných skupín	32
2.2.7. Pracovné tímy - dočasné pracovné skupiny	34
3. SOCIÁLNA ŠTRUKTÚRA PODNIKU	37
3.1. Sociodemografická štruktúra	37
3.2. Profesiová štruktúra	38
3.3. Kvalifikačná štruktúra	38
3.4. Kooperáčna štruktúra	39
3.5. Mocenská štruktúra	39
3.6. Politická štruktúra	40
3.7. Formálna a neformálna štruktúra	40
3.8. Optimalizácia sociálnej štruktúry podniku	41
3.9. Stratégia vývoja počtu a štruktúry pracovníkov	42
3.9.1. Etapa získania informácií z nadväzujúcich stratégií podniku	42
3.9.2. Etapa spracovania informácií o doterajšom vývoji počtu a štruktúry pracovníkov	43
3.9.3. Etapa spracovania informácií strategického prieskumu zdrojov pracovných síl	43

3.9.4. Etapa stanovenia vývoja počtu a štruktúry pracovníkov v strategickom období (10 - 15 rokov)	43
3.9.5. Porovnanie cieľového a súčasného počtu a štruktúry pracovníkov a stanovenie ciest na dosiahnutie cieľového stavu	44
4. SOCIÁLNA KLÍMA	45
4.1. Obsah pojmu sociálna klíma	45
4.2. Faktory ovplyvňujúce sociálnu klímu	46
4.3. Komponenty sociálnej klímy	47
4.3.1. Pocity istoty a perspektívy	47
4.3.2. Stav sociálnych noriem	48
4.3.3. Hierarchia sociálnych hodnôt	48
Typy hodnotových orientácií pracovníkov	50
4.3.4. Účasť na riadení podniku	52
4.3.5. Účasť na inovačných zmenách, pracovná iniciatíva	53
5. SOCIÁLNA MOBILITA	54
5.1. Horizontálna a vertikálna mobilita v podniku	54
5.2. Fluktuácia	56
5.3. Vývoj osobného statusu pracovníka	57
6. PODNIK A VOĽNÝ ČAS	61
6.1. Mimopracovný a voľný čas	61
6.2. Polovoľný čas	62
6.3. Funkcie voľného času	63
6.4. Problémy využívania voľného času	64
6.5. Podnik a voľný čas	65
7. PSYCHICKÉ PROCESY A FUNKCIE	66
7.1. Poznávacie procesy	66
7.1.1. Pocity a vnemy	66
7.1.2. Predstavy	67
7.1.3. Myslenie	69
7.1.4. Pamäť	70
7.2. City a prežívanie	72
7.2.1. Nižšie city - emócie	73
7.2.2. Vyššie city	73
7.3. Vôľové konanie a chcenie	74
7.4. Psychické stavy	75
7.4.1. Pozornosť	76
8. OSOBNOSŤ	78
8.1. Všeobecne o osobnosti	78
8.2. Determinanty osobnosti	79
8.3. Štruktúra osobnosti	80
8.3.1. Dispozície, schopnosti, inteligencia	81
8.3.2. Typy, typológia, temperament	83
8.3.3. Charakter	84

8.4. Dynamika osobnosti - motivácia	84
8.4.1. Potreby	85
8.4.2. Postoje	86
8.4.3. Zájmy	87
8.5. Zovšeobecnené skúsenosti z využívania pracovnej motivácie ...	88
9. OSOBNOSŤ A PRÁCA	93
9.1. Adaptácia osobnosti na prácu	93
9.1.1. Základná adaptácia	93
9.1.2. Vlastná adaptácia	94
9.2. Uvedomené vyrovnávanie s prácou	95
9.3. Procesy uvedomeného vyrovnávania s prácou	96
9.4. Účinky vyrovnávania s prácou na osobnosť	97
9.5. Spokojnosť s prácou a postoje k práci	100
9.5.1. Pracovné postoje	100
9.5.2. Z výskumu spokojnosti s prácou	101
9.5.3. Vonkajšie faktory spokojnosti s prácou	102
10. NÁROČNÉ ŽIVOTNÉ SITUÁCIE - STRES, FRUSTRÁCIA, KONFLIKT	105
10.1. Stres, frustrácia, konflikt	105
10.2. Riešenie konfliktu medzi dvoma hodnotami	106
10.3. Triedenie konfliktných situácií a ich klasifikačné znaky ...	108
10.4. Riešenie konfliktov	109
11. PERSONÁLNA PRÁCA V PODNIKU	113
11.1. Personálna politika a systém personálnej práce	113
11.2. Postavenie, poslanie a úlohy personálnych útvarov v podnikoch	117
11.3. Základné personálne činnosti riadiacich pracovníkov	120
Plánovanie počtu a štruktúry pracovníkov	121
Vyhľadávanie, výber a rozmiestňovanie	122
Adaptácia	123
Hodnotenie	124
Zvyšovanie kvalifikácie, výchova a vzdelávanie	126
Motivácia a odmeňovanie pracovníkov	127
Sociálna starostlivosť a služby zamestnancom	128
Uvoľňovanie a odchod pracovníkov z podniku	129
12. VÝZNAM KVALITY A INOVAČNEJ KLÍMY V SÚČASNOM RIADENÍ PODNIKOV	131
12.1. Kvalita	131
12.2. Inovačná klíma	134
LITERATÚRA	138